

להבין ענין עשר מכות

בחי' מצרים נק' מצרים החכמה

ולחבין כח ענין עשר מכות כט, צריך להבין מקודם ענין יציאת מצרים. כי בחי' מצרים נק' מצרים החכמה. כידוע שיש ג' חללי גלגלתא אשר בתוכם מונחים המוחין, והם בצירור סגול, מוח חכמה מימין מוח בינה משמאל מוח דעת תחתיהם למטה סמוך לעורף. היינו בנפש אלקית שבאדם בתפילה צריך להתחיל מבחי' המוחין. היינו, חכמה בחי' קו הימין היינו כח השכל בבחי' מושכל, להשכיל בבחי' אוא"ס אשר כשמו כן הוא א"ס להתפשטותו, אשר נמשך מבחי' פלא עליון בחי' כתר. לכן נק' חכמה כח מה, מה ידעת מה פשפשת כולא סתים כו"ל, רק מחמת בחי' הפלא מאיר בבחי' חכמה כח הביטול בהעלם, מחמת דקות בחי' המושכל אשר אין בו תפיסא והשגה, רק כליל שית בקרטופא חדא לא, היינו כל הו"ק חו"ג ת"ת נה"י כלולים שם בהעלם ובסקירה אחת, מחמת כח הפלא אשר מאיר שם בקירוב. הגם שנק' חכמה ראשית ההתגלות, אעפ"כ מחמת דקות המושכל ועומק המושג הוא נעלם מאד. אך בחי' בינה נק' רחובות הנהר לב, בחי' אותיות השכל, היינו ממושכל נעשה הרחבה בשכל בהתבוננות

איך שהוא ממכ"ע וסוכ"ע, רגלי החיות כנגד כולם שוקי החיות כנגד כולם לג, ואין ערוך ואין זולתו. ואח"כ ע"י הדעת נולד חו"ג היינו אהבה ויראה. מחמת שהדעת נק' הכרה והרגשה, היינו שמכיר באמת שאין עוד מלבדו, וכאשר למעלה עד אין קץ כך הוא למטה עד אין תכלית, והרגשה היינו שמרגיש בעצמיות נפשו רוממות אלקות. כי בבחי' חו"ב לבדן לא יהיה הולדת חו"ג אהוי"ר, מחמת שרחוק מעצם נפשו הדבר. אף שמבין לנכון ההתבוננות, אך אין שייך לנפשו בתוך תוכיותו. אך ע"י הדעת מכיר הדבר בעיני ראי', ומרגיש הדבר בעצם תוך תוכיותו, ולכן נעשה מזה ההתבוננות רשפי אש ושלחבת עזה אהוי"ר אמיתית תוך לבו. למשל למטה אצל בנ"א, יש מי שהוא חכם ויש מי שהוא מבין, אעפ"כ אומרים על אחד שהוא דעתן גמור יותר טוב מחבירו, אף שחבירו ג"כ חכם אעפ"כ אינו בחי' דעתן, כי השבח הוא דייקא לבחי' דעתן. כך הוא בנפש האדם, שדעת הוא עיקר המוליד חו"ג אהוי"ר ותפארת כו". ולכן מוח הדעת הוא למטה בבחי' חיריק תחת הצירי. כי חו"ב הן זה אצל זה בבחי' צירי, ודעת מקבל מהם ומזווגן ומכריע ביניהם.

כח. מאמר זה אינו מסדרת דרושי פסח שבעבודת הלוי, והוא חלקו השני של ד"ה הוא אהרן ומשה בדרושי פרשת וארא (ולכן מבאר רק עד מכת ברד). ונדפס באופן זה בהגש"פ 'סוד קדושים'. כט. מאמר זה הוזכר בס' המלך במסיבו ח"א עמ' ריא. תורת מנחם חלק גב עמ' 262. בכ"מ הוגה ע"פ כת"י. ל. זוהר ח"א א. ב. לא. זוהר ח"ג קמג, א. לב. בראשית לו, לו. זוהר ח"ג קמב, א. לג. חגיגה יג, א.

אינו מכיר זאת, ואדרבה משכח את בחי' ההכרה ההיא ומחזק את ההסתרה מאוד מאוד.

ענין פרעה מלך מצרים וג' שרי פרעה שאינו מניח את בחי' הדעת להתפשט

ב) ולחבין למה נק' מלך מצרים. הנה ידוע שמצרים נק' מצר ים, היינו מצר ים החכמה. וביאורו הוא למשל מגוף האדם, שהראש הוא גדול ורחב, ולבסוף הוא מתקצר בבחי' גרון. כך המוחין שבראש הם בבחי' הרחבה זה אצל זה כמו צירי וסגול, כנ"ל באריכות. אך מחמת תכלית הכוונה שיתפשטו המוחין וירדו וישפיעו בלב, ושם יתהוו מדות בלב אהבה ויראה והתפארות ודומיהן. והנה ידוע שמן השכל ומושכל א"א להשתלשל מדה, אם לא ע"י צמצומים רבים והתקטנות השכל אז אפשר שיתהווה מדה. כי אין ערוך בחי' מדה לבחי' שכל, כי בשכל יש בחי' השכלה דקה מן הדקה להשכיל את הדבר עמוק ברמז דרמיזא, אבל במדה אינו אלא רק גמר וסוף כח השכל. ושרש הדבר מבואר בע"ח לה, כשהאשה כורעת לילד מצטננים ירכותיה. וביאורו הוא ידוע, שמנה"י דתבונה נעשה מוחין לז"א, כי נה"י נק' ירכין לבר מגופא, וענין נה"י נק' סוף דבר, היינו הסכם הדבר בניצוח חזק והודיה לדבר והתקשרות לדבר השכל אשר עלה במחשבתו קודם, ונעשה אח"כ מן השכל בחי' מדה, ונה"י הוא גמר המדות. וידוע שמנה"י של עליון נעשה מוחין לתחתון,

תחת בחי' הדעת מתחיל בחי' עורף בחי' שכחה

ותחת בחי' הדעת מתחיל בחי' עורף, בחי' שכחה. כי העורף הוא מול הפנים לה, והוא היפוך מבחי' פנים. כי בפנים יש ד' בחינות, ראייה שמיעה ריח דיבור, נגד אותיות שם הוי' ב"ה. אבל בעורף הוא בחי' שכחה. לכן שם הוא מקום פרעה מלך מצרים שאמר מי ה' אשר אשמע בקולו לה, היינו שהעורף אינו מכיר הוי' היה הוה ויהיה ברגע אחד, כמאמר לי אני הוי' לא שנית, שאין שינוי באמת מקודם הבריאה לאחר הבריאה. אבל מחמת שכחת בחי' העורף את בחי' הוי' אשר הוא ממכ"ע וסוכ"ע, אינו יודע רק בחי' שם אלקים היינו צמצום ודין, היינו שהיש נברא עפ"י צמצום ודין מכחו ית', ואחר הבריאה נשאר היש בתקפו ואינו צריך להיבטל אליו ית' מבחינתו. כמאמר פרעה לי יאורי ואני עשיתיני לי, היינו שהיש נעשה עפ"י דין בכך ישאר בתקפו ולא יבטל לגבי האין. ולכן בחי' עורף נק' פרעה מלך מצרים, כי אותיות דדין כאותיות דדין. ולכן מקומו הוא תחת מוח הדעת למטה, ואינו מניח הדעת להתפשט בלב, מחמת בחי' שכחה שיש לו מן בחי' הוי'. ולכן הוא היפוך בחי' הדעת אשר יש בו בחי' הכרה והרגשה כנ"ל שהוא באמת אין עוד, כאשר למעלה עד אין קץ כך הוא באמת למטה עד אין תכלית, ולכן נולדו מהדעת חו"ג היינו רשפי אש אהבה ויראה. אבל בחי' פרעה בחי' עורף

קפד כ"ק אדמו"ר רבי אהרן מסטראשעלע | הגדה ש"פ - סוד קדושים החדש

הריאה שואבת כל מיני משקים לט'. והוושט נקרא שר האופים, אשר בולע כל מיני אכילה ואופה אותה ומחמם אותה ונתעכל בו כו'. שר הטבחין נק' הוורידין, אשר מתפשטים דרך הגרון לכל הגוף, ושולחים את הדמים מן הלב ומן הכבד לראש כו' כידוע. ושורש הג' שרים הנ"ל, היינו למלאות תאוות הגוף באכילה ובשתיה ובמותרות חיצוניות. ומהיכן יניקת ג' השרים הנ"ל, הוא מן העורף אשר על גביהם, היינו פרעה מלכס. שעיקר ההנהגה הוא ע"י המלך, וכל מה שהמלך מצוה השרים עושים. כי מחמת בחי' שכחת העורף את הוי' לא שנית, ויודע רק בחי' אלקים צמצום, נעשה בחי' היש בתקפו נפרד גמור ע"י שרים הנ"ל וד"ל. והעיקר, שבחי' פרעה מקומו ויניקתו מן אחורי הדעת, ואינו מניח את הדעת להתפשט בלב, ואינו מניח את בחי' ישראל לצאת מבחי' מצרים. היינו שיהיה דוקא בחי' ניצוץ אלקי שיש בכאו"א מישראל, יהיה דוקא בבחי' מצר וגבול ויש ונפרד, מחמת שאינו מניח את בחי' הדעת להתפשט.

לכן צריך להכות את פרעה הנ"ל בבחי' עשר מכות

לבן צריך להכות את פרעה הנ"ל בבחי' עשר מכות, בכדי שיניח את בחי' ניצוץ אלקי לצאת מן בחי' מצר וגבול. וכל עיקר ההכאה הוא ע"י משה ואהרן, שהם בחי' עיקר המוחין של שורש נשמות ישראל^מ, ועיקר ההנהגה על ידם דוקא, כי

לכן א"א להיות מוחין לז"א אם לא מנה"י דתבונה, היינו מסוף וגמר וגילוי אחרון שבשכל נעשה מוחין למדות. וזה כשאשה כורעת לילד, היינו שהשכל נשתלשל למטה מטה נתעלם רק בנה"י הנק' ירכין היינו סוף וגמר השכל, ולא נשאר כ"א ניצוח חזק לדבר והודיה לשבח אז אפשר לההוות ממנו מדה. וזהו כשכורעת לילד מצטננים ירכותיה, היינו שנתעלם ונצטנן השכל, היינו השכלה עליונה נתעלם ונצטנן, ולא נשאר כ"א בחי' ירכין היינו גמר הדבר, ופנימיות השכלה נתעלם בבחי' עיבור תלת גו תלת כידוע וד"ל. ולכן כשצריך להתהוות ולהתפשט משכל למדות, צריך להתקצר הדבר במיצר וגבול בקטנות. ולכן אחר ישיבת המוחין בראש, נתקצר הראש ונעשה בחי' גרון. וזה נק' בחי' מצר ים, היינו שנתקצר בחי' ים החכמה ובא במצר וגבול בקטנות בבחי' גרון, כי גרון וחרון חד הוא וד"ל. ולכן נק' פרעה בחי' עורף בחי' שכחה הנ"ל, נק' מלך מצרים, שמקומם בגובה הגרון למעלה ואינו מניח את הדעת עם המוחין להתפשט ללב. כי ידוע שיש בגרון ורידין ועורקין חלולים, אשר בתוכם עוברת המשכה וחיות מן המוחין ללב. ואם המוח בהיר וזך מאוד, נעשה בהשתלשלות בלב ג"כ מדה בהירה וזכה, אשר מקבל השפעתו מן המוח דרך הוורידין. אך בשם בגרון יושבי ג' שרי פרעה, היינו שר המשקים שר האופים שר הטבחים. היינו שר המשקים נק' קנה של ריאה, אשר

לט. ברכות סא, ב. מ. ראה עבודת הלוי פרשת וארא, ד"ה הוא אהרן ומשה (שהוא חלקו הראשון של

הם הם השושבינין דמלכא ודמטרוניתא מא. ועיקר עבודת ההכאה לפרעה בעשר מכות, הוא דוקא בבחי' תפלה, ואחר התפלה תורה ומצות, ע"י בחי' השושבינין הנ"ל. כי בכל ניצוץ אלקי מאיר בו בהעלם מבחי' משה ואהרן, אשר הם מקורים לזה, כאשר יתבאר כל המכות כסדרן כו'. ולכן היו עשר מכות דוקא. כי ידוע שיש עשר כחות בנפש אלקית נגד עשר ספירות שלמעלה, ולעומת זה יש עשר כחות בנה"ב מבחי' נוגה מבחי' עה"ד טו"ר. ולכן צריך כל נפש אלקית של איש הישראלי להכות את עשר כחות של נפש הבהמית, ששייכין לבחי' פרעה בחי' עורף, אשר מחזק את ההסתרה ומונע את העבודה מן ניצוץ אלקי. ומחמת ההכאה הנ"ל את בחי' העורף הנ"ל, נעשה הודאה בפרעה הנ"ל, כמ"ש מ"ב שאמר פרעה ה' הצדיק ואני ועמי הרשעים כו'.

בתוקפן, אעפ"כ מטה א"ע לבחי' אלקות, ואומר קודם הנטילה מודה אני לפניך מלך חי וקיים אף בלא הזכרת שם ומלכות, מחמת ההטיה קדושה שיש לנפש אלקית. אף שהוא כעת דומה לתנין, היינו שנהפך ממטה לנחש, אעפ"כ ויבלע מטה אהרן את מטותם מד. דהיינו, הגם שלבחי' פרעה יש ג"כ בחי' הטיה מעט, מחמת שידע את בחי' אלקים, אף שלא ידע בחי' שם הוי' אעפ"כ מעט מן המעט יש הטיה מבחי' שם אלקים, אך ההטיה ההיא אינה נחשבת למאומה לגבי הטיית בחי' נפש האלקית. כי הטיית נפש האלקית נשתלשל מבחי' קדושה משורש בחי' ישראל עלו במחשבה מה מפנימיות עצמות אלקות, לכן הוא הטיה אמיתית. אבל ההטיה של בחי' אוה"ע היינו בחי' חרטומי מצרים, אינו רק מבחי' חיצונית דחיצוניות. ולכן ויבלע מטה אהרן את מטותם וד"ל. ולכן המופת הזה הי' ע"י אהרן דוקא, כי בחי' הטיה הנ"ל נק' בחי' העלאה ממטה למעלה דוקא, וזה שייך דוקא לאהרן כנ"ל מי וד"ל.

תיכף כשאדם קם ממיטתו מתחיל המלחמה עם פרעה הנ"ל

ג) לבן תיכף כשאדם קם ממיטתו, מתחיל המלחמה עם פרעה הנ"ל, ע"י מופת המטה. כמאמר הכתוב מג קח את מטך והשלך וכו' לתנין. היינו, מטה נק' ההטיה שיש בכל נפש הישראלי לבחי' עבודת אלקות ביראה ואהבה, אף שאין לו בגלוי שום ארה. ובפרט בבוקר כשקם ממיטתו בוודאי אין לו מוחין להתבונן ולא שום מדה קדושה, אדרבה המדות דנה"ב הן

אח"כ נלקה פרעה במכת דם היינו אחר נטילתו כשיושב בתיקון חצות

ד) ואח"כ נלקה פרעה במכת דם. היינו אחר נטילתו, כשיושב בתיקון חצות, ומתמרמר מאוד על גלות השכינה אשר בפשעיכם שולחה אמכם מ"י, כמאמר על נהרות בבל וזכור ה' מה היה לנו, כמבואר

מאמר זה). מא. זוהר ח"ג נג, ב. ובכ"מ. מב. וארא ט, כז. מג. וארא ז, ט. מד. שם, יב. מה. בראשית רבה פ"א, ד. זוהר ח"א כד, א. מו. בד"ה הוא אהרן ומשה שם. מז. ישעיה נ, א.

קפו כ"ק אדמו"ר רבי אהרן מסטראשעלע | הגדה ש"פ - סוד קדושים החדש

עליו עומ"ש בברכת השחר וק"ש קטנה. אף שגם בבחינה ההוא אינו רק בבחי' קטנות המוחין, שההתבוננות אינו מאיר בו להתהוות ממנו אהוי"ר, רק כהאי תורא דיהבין עליה עול בקדמיתא, אעפ"כ נאמר אחר זה בגין לאפקא מיניה טב לעלמא נ"י, היינו אחר קבלת עומ"ש בשלימות יעלה ויגיע ממנו לבחי' התבוננות בפסד"ז כאשר יבואר לקמן. וכ"ז עד פסד"ז נק' בחי' גבורות קדושות. אך לגבי מצרים היינו לגבי נה"ב נעשה בחי' דם, היינו פסולת וסיגים.

אחוריים של שם אהיה עולה מספר דם

וישרשי הדברים, הנה ידוע בכתבי האר"י שאתחוריים של שם אהיה עולה מספר דם. וכיאוורו, ששם אהיה רומז דעתיד אנא לאולדא כמבואר בזה"ק נ"ה. ולכן כששאל משה רבינו ע"ה ואמר לי מה שמו מה אומר אליהם, והשיב הקב"ה אהיה כו"נ. היינו, שמחמת שגלות מצרים הי' בבחי' קטנות ובחי' עיבור, והי' להם בחי' הסתרה גדולה ושכחה מבחי' עורף כנ"ל, לכן בתחילה שייך להם לומר בחי' שם אהיה, היינו דעתיד אנא כנ"ל. היינו, מחמת בחי' קטנות אי אפשר להאיר בחי' התבוננות, ונעשה רק קבלת עומ"ש כהאי תורא דיהבין עליו עול כו', לכן שייך לומר דעתיד אנא, היינו מקטנות יבוא לגדלות ע"י התבוננות שעתיד להיות בפסד"ז לבתר. אף שכעת אינה, אך מחמת קבלת עומ"ש

בתיקון חצות בסידור של אדמו"ר נ"ע מה, נעשה אצלו מרירות גדול על עובדין דלא כשראן מט ועל ביטול תורה ותפלה דיום אתמול כידוע. ושורש המרירות נשתלשל מן גבורות קדושת עליונות, אף שלמטה נק' קטנות המוחין, אעפ"כ שרשם הם מגבורות קדושות. ומחמת שכתבי אמלאה החרבה כשזה קם זה נופל נ"א, לכן הגבורות קדושות שנעשית לנפש האלקית מן המרירות הנ"ל נעשה בנה"ב בחי' דם, היינו מן סיגי ופסולת הגבורות נעשה בבחי' נה"ב בחי' דם. כמאמר הכתוביב ולא יכלו מצרים לשנות מים מן היאור. היינו, ידוע שכל חיות הקליפות ויניקתן מן הקדושה, מן האחוריים ואחוריים דאחוריים דקדושה. אבל כשהנפש ישראלית מתמרמר מאוד על שהוא בחי' יש ונפרד גמור מבחי' אלקות, לא נשאר להם חיותן ויניקתן, כי עיקר חיותן הוא דייקא מן היש וגבול. ולכן לא יכלו לשנות כו', היינו המשכות חיותן. אף שלגבי בחי' ישראל היו המים טובים ומתוקין, דהיינו הגם שהמרירות הוא בחי' גבורות ודינין אך מחמת הארת הקדושה שמאיר בהמרירות היו המים טובים (ומתוקים) לבחי' ישראל, אך לגבי נה"ב היינו לגבי אוה"ע נעשה גבורות תקיפין, היינו פסולת וסיגי הגבורות נשתלשלו להם, כידוע שבכל בחי' הגבורות יש בחי' סיגים וד"ל. ולכן אחר תיקון חצות הנ"ל מקבל

מח. 'הערה לתיקון חצות'. מט. ל' זוהר ח"ב לב, ב. נ. יחזקאל כו, ב. נא. רש"י תולדות כה, כג. נב. וארא ז, כא. נג. זוהר ח"ג קח, א. נד. שער הכללים פרק ג. פרי עץ חיים שער חג המצות פרק א ופרק ז. ובכ"מ. נה. זוהר ח"ג סה, ב. נו. שמות ג, יג-יד.

עמיד להוליד ההתבוננות אהוי"ר ברשפי אש. אך זה מפנימיות שם אהיה, אבל באחוריים דאהיה נשאר רק בחי' דם, היינו הגבורות לבדן. אך לגבי בחי' ישראל נעשה בחי' דם טוהר, מחמת שבמרירות וקבעומ"ש יש הארה מקדושה עליונה. אך בזלע"ז נעשה בחי' דם טמא, היינו בחי' סיגים כנ"ל וד"ל.

בפסד"ז הנק' תפלת היצירה נעשה מכת צפרדע

ה) ואח"כ בפסד"ז נק' תפלת היצירה, היינו שמתחיל להאיר, מההתבוננות של צבא השמים שמש וירח כו' כוכבי אור מתחיל הארת אהוי"ר מהתבוננות הנ"ל. ולכן נק' תפילת יצירה, כי ביצירה מאיר שורש המדות. כי עד עתה נק' רק תפלת העשיה, היינו שהוא רק קבעומ"ש. אבל מהודו ולהלן נק' הארת המדות, היינו שמתחיל להאיר הארת המדות אהוי"ר. ולכן נק' פסד"ז, לשון זמר, מחמת ההתבוננות נעשה בחי' זמר של שמחה, וחדוות ה' הוא מעוזו להסתפח בנחלת ה'. ולכן בבחי' זלע"ז נעשה ההיפוך מיניה וביה, היינו בנה"ב נעשה מכת צפרדע. כי בקדושה נק' פסד"ז ציפור דעה"י, היינו מחמת הארת הדעת נעשה בחי' ציפור, שיכול לזמר יותר מן כל הברואים, וגם יש בלשונו איזה חיתוך אותיות מחמת קלות המזג שבו. היינו, מחמת התבוננות בבחי' צבא השמים וכל כוכבי אור גלגלים ומזלות שמים ושמי

השמים, נעשה בנפש אלקית שמחה, כמאמר הכתוב^נ עבדו את ה' בשמחה, ונעשה זמרה וחדוה. ומקרקר קיר ושוע אל ההר^{יט}. היינו, כטבע נר אשר רצונה תמיד לעלות אל מקורה רק שהפתילה מעכב אותה, כך נפש אלקית מחמת התבוננות רצונה לצאת מנרתיק הישות ולהכלל במקורה, לכן מקרקר קיר ושוע אל ההר לגבי עילא, כמאמרם^ס מים תחתונים בוכים כו'. לכן מחמת אמלאה החרבה נעשה בזלע"ז מכת צפרדע אשר הם מקרקין תמיד, כמאה"כ^{סא} ועלו ובאו בביתך ובחדר משכבך ובתנורך ובמשארותך וכו', דהיינו שהקרקור הולך בכל עשר כחות נה"ב בחדריה רק לרע לנה"ב, שאינן יכולין עשר כחות של הנפש להתפשט כדרכם ולמלאות רצונם ולעשות פעולתם הטבעית כו' וד"ל.

ביוצר אור וברכות ק"ש הנק' תפילת הבריאה נעשה בה בחי' כנים מחמת ההתבוננות ברשפי אש

ו) ואח"כ כשמגיע ליוצר אור וברכות ק"ש נק' תפילת הבריאה, היינו התבוננות יותר גדולים וחזקים ברשפי אש ושלחבת עזה, מחמת התבוננות שרפים מלאכים וחיות הקודש אשר הם רוחניים וגדולים מאוד במעלה אעפ"כ שואלים איה מקום כבודו כידוע. ומחמת התבוננות רשפי אש כנ"ל, בבחי' זלע"ז היינו נה"ב נעשה בה בחי' כנים. כידוע שמזיעתן של חיות הקודש נעשה נהר דינור על ראש רשעים

נז. ראה גם תולדות יעקב יוסף פ' בשלח. נח. תהלים ק, ב. נט. ישעיה כב, ה. ס. תיקוני זוהר תיקון ה (יט, ב). סא. וארא ז, כח.

קפח כ"ק אדמו"ר רבי אהרן מסטראשעלע | הגדה ש"פ - סוד קדושים החדש

נלקה פרעה הנ"ל במכת ערוב. כי פי' הוי' היה הוה ויהיה ברגע אחד, כמאמר הכתוב אני הוי' לא שנית, כי אין שינוי מקודם הבריאה לאחור הבריאה. רק שלגבי דידן נעשה צמצום בבחי' אלקינו, אבל לגביה כחשיכה כאורה^{סד}. לכן נאמר אחר שם אלקינו הוי', היינו שהוא באמת בחי' הוי', אף בחי' שם אלקים הוא באמת בחי' שם הוי' לגביה כביכול. וממילא לגבי דידן הוא בחי' שם הוי' אחד, היינו כל הדרגין וסטרין הנראים לחילוקי דרגין הוא רק לגבי דידן, אבל באמת הוא אחד שם הוי' ושם אלקים, כי כל הדרגין מתייחדין ומתעלין במקורם. נמצא כשנעשה הבחי' יחוד דרגין וכל סטרין בנפש אלקית, נעשה בבחי' זלע"ז היינו בנה"ב מכת ערוב. דהיינו, כל מיני חיות ומזיקים רעים אשר הם שונאים זה את זה ונפרדים זמ"ז כל ימי חיותם ואינם יכולים להיות ביחד, נתקבצו כולם למצרים ביחד לרעת מצרים. כי כשזה קם זה נופל, מניה וביה אבא כו', מה שבנפש אלקית היחוד אלקי טוב לה מאוד התכללות דרגין וסטרין ביחוד אלקי, נעשה בנה"ב לרע לה מאוד.

המכה הזאת נעשה ע"י הקב"ה דוקא בעצמו כביכול מחמת עצם היחוד אשר נעשה למעלה יחוד הוי' אלקים

וישרשי הדברים, כי בנפש אלקית היחוד טוב לה מאוד. אף שחסדים וגבורות הם שני הפכים, ונק' בחי' מים

יחול^{סב}. כי בשורש נהר דינור הוא בחי' אש דקדושה, אשר כל בחי' נשמה בעלותה למדרגה עליונה צריך לטבול בנהר דינור כדי להסיר השגתה שהיתה בעולם התחתון, ומחמת טבילתה הזאת פושטת לבושי' דחול ולובשת לבושי' נקיים, מחמת אש הקדוש של בחי' נהר דינור אשר נעשה מזיעתן של שרפים וחיות הקודש. אך למטה כשנשתלשל הנהר דינור נעשה האש שלו שורפת, ונעשה ממנו אש של גיהנם, לכן על ראש רשעים יחול. ולכן מזיעתן של חיות, היינו מהתבוננות של שרפים וחיות הקודש, נעשה בבחי' פרעה מכת כנים, אשר הם נתהוו מבחי' זיעה ופסולת. כמבואר לעיל שבזלע"ז נעשה ההיפוך לגמרי, מיניה וביה אבא ליזל ביה נרגא^{סג}. מה שבהנפש אלקית נעשה מזיעת השרפים וחיות היינו מהתבוננות שלהם נעשה בחי' נהר דינור, היינו לבוא להשגה יותר גדולה בגדולת הבורא, מחמת רשפי אש אהוי"ר נעשה ההשגה יותר מחמת אש נהר דינור הנ"ל. ובנה"ב אשר זה קלקולה, נעשה מכת כנים אשר נעשה מזיעה ופסולת כנ"ל וד"ל. ולכן הג' מכות הנ"ל דצ"ך נעשים כולם ע"י אהרן דוקא, מחמת שהוא בחי' העלאה ממטה למעלה בחי' העלאת מ"ן, וזה הבחינה שייך דוקא לבחי' אהרן שהי' שושבינא דמטרוניתא וד"ל.

כשאישי הישראלי מגיע לק"ש נלקה פרעה הנ"ל במכת ערוב

ז) ואח"כ כשאישי הישראלי מגיע לק"ש ואומר שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד,

ובחי' אש בחי' מיכאל ובחי' גבריאל, אעפ"כ עושה שלום במרומיו כתיב^{סח}. כי שורש הקדושה נשתלשל מיחודא עילאה באמת מחמת מקורן האמיתי, ושם אחדות נפלאה כשלהבת הקשורה בגחלת^{סו}. לכן אף שהם למטה תרי הפכים, אך מחמת שרצון נפש אלקי להיכלל במקורו נעשה שלום. כמאמר הכתוב^{סז} עבדו את ה' ביראה וגילו ברעדה, ולכאורה איך מתייחדין גילה עם רעדה, אך מחמת כח הביטול נפש אלקית למקורה נעשה אחדות גמורה. אך בסט"א אשר הוא שארי בחבורא וסיים בפירודא^{סה}, כי עיקר סט"א מעלמא דפירודא, נמצא כשמתייחדין עשר כחות הנה"ב זכ"ז, היינו למשל חסד בגבורה אשר הם תרי הפכים באמת, א"א לסבול לנה"ב התפשטותן, ונעשה בחי' ערוב ובלבול הדרגין ונושכין ומזיקין לה מאוד, כי א"א לפעול פעולתה הטבעית ולגמור רצונה וחשקה בעלמא דפרודא כו' וד"ל. ולכן הי' המכה הזאת ע"י הקב"ה דוקא בעצמו כביכול, מחמת עצם היחוד אשר נעשה למעלה יחוד הוי' אלקים בתכלית הכוונה עליונה וד"ל.

**כשהאיש הישראל אומר בואהבת בכ"ג
נפשך נלקה פרעה במכת דבר**

ח) **ואח"כ** כשהאיש הישראל אומר בואהבת בכל נפשך, נלקה פרעה במכת דבר במקנה מצרים. ולהבין ענין ג' בחינות

בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך. והשינוי לשון, שבדרש הגמרא^{סז} על בכל לבבך נאמר ביצ"ט וביצר הרע, ועל בכל נפשך נאמר אפי' נוטל את נפשך, ועל בכל מאודך נאמר בכל ממונך ד"א בכל מדה ומדה כו' הוי מודה לו במאוד מאוד, ובלשון המקובלים נאמר על בכל מאודך למסור נפשו באחד. ועוד צריך להבין מה החילוק יש בין כל נפשך ובין כל מאודך, כי נטילת נפש ומס"נ הכל אחד לכאורה. ועוד הרי בכלל מאתים מנה, כשיאמר בכל מאודך שהיא הבחי' עליונה ונעלה מכל הבחינות, נכלל ממילא הב' בחינות בכל לבבך ובכל נפשך אשר הם למטה במדריגתן מבחי' מאודך.

**כשאומר אחד נזרע בחי' ניצוץ אלקי שלו
ג"כ בבחי' יחוד הוי' אלקים**

ולהבין זאת, הנה כתיב^ע זרע צדקות מצמיח ישועות, ומבואר במ"א^{עא} באריכות שבחי' ברכות ק"ש עד בחי' יחוד הוי' אלקים שבקריאת שמע נק' זריעה. דהיינו, מחמת התבוננות בצבא השמים ומעלות שרפים וחיות הקודש נעשה אצלו רשפי אש ושלהבת עזה לצאת מנרתקי הישות ולהתכלל במקורו, לכן בבחי' שמע ישראל כשאומר אחד נזרע בחי' ניצוץ אלקי שלו ג"כ בבחי' יחוד הוי' אלקים, היינו במקור כח מלכות דאצילות בחי' שכינה עליונה שנק' ארץ עליונה, כמשל גרעין

סה. איוב כה, ב. דברים רבה פ"ה, יב. זוהר ח"ג רכה, א. סו. ספר יצירה פרק א משנה ז. סז. תהלים ב, יא. סח. זוהר ח"ב צה, א. סט. ברכות נד, א. ע. ברכת יוצר. עא. עבודת הלוי ליקוטים, ד"ה להבין ענין הכתוב דע את אלקי אביך (צו, ג); ושם, ד"ה להבין ענין עבודת התפילה (קא, ב).

קצ כ"ק אדמו"ר רבי אהרן מסטראשעלע | הגדה ש"פ - סוד קדושים החדש

הדברים בחי' תומ"צ. וזה נק' מצמיח ישועות.

מחמת הסתר נוגה אשר יש בנפש צריך להיות רקבונות שלשה ממטה למעלה מדרגה לדרגה

אך הנה ידוע ממשל הגרעין, שקודם גמר הפרי במאה שערים יש שלשה רקבון בגרעין. ברקבון הראשון נרקב רק העור של הגרעין, ונעשה צמיחה עשב קטן לבדו. ואח"כ כשנרקב עוד הבשר של הגרעין, נעשה צמיחה יותר חשובה היינו הקשין והשיכולים ריקנין אך שאין בהם גרעין. אך ברקבון הג' היינו שנרקב אף נקודת הזרע אשר בגרעין, נעשה בהשיכולים מאה שערים. כך כביכול כאן בבחי' עבודה אלקית אחר שנזרע בחי' ניצוץ אלקות בבחי' יחוד הוי' אלקים, רק מחמת הסתר נוגה אשר יש בנפש צריך להיות רקבונות שלשה ממטה למעלה מדרגה לדרגה. היינו, דרגא קדמאה בכל לבבך בשני יצריך, היינו לאכפיא ליצה"ר השוכן בשמאל הלב שלא יתפשט לימין הלב, כמאמר חז"ל ע"ה לעולם ירגיז אדם יצ"ט על יצה"ר. וזה נק' רק רקבון העור נגד משל הגרעין, כי מהותה של נה"ב לא זזה ממקומה, רק הוא בבחי' אתכפיא, ולא התחיל להתהפך אפילו מעט, רק כפותה ואסורה ביד היצ"ט שלא לפעול פעולתה ולחשוב מחשבות הרעים, רק לחשוב מחשבות והתכונות טובים אשר יגיע מזה אהוי"ר, אבל עצמותה לא זזה ממקומה, היינו שאם יניחנה אחר התפילה

הנזרע בארץ אחר החרישה כמה פעמים. כי חרישה מרפי ארעא^ב, ובארץ הגשמי יש כח הצומח הכללי, אך כאשר לא נחרש ונרפה האדמה א"א לזרוע, כי איך יהי' התחברות כח הצומח הכללי עם כח הצומח הפרטי אשר בגרעין, ולא יושלם הכוונה להוציא ממנו מאה שערים^ג מחמת השפעת כח הצומח הכללי, כי אין התחברות ביניהם מחמת קושי האדמה. אך מחמת החרישה שמרפה ארעא, כשנזרע הגרעין שיש בו כח הצומח הפרטי, ונתחבר עם כח הצומח הכללי אשר מוסתר בארץ, נתחברו יחד ונעשה הוספה מהגרעין מאה שערים אשר נשפע בו מן כח הצומח הכללי לכח הצומח הפרטי. כך כביכול, בחי' כח א"ס אשר יש בבחי' מל' דאצילות נק' כח הצומח הכללי, אשר הוא מוסתר בבחי' ארץ עליונה בחי' מל' דאצילות. אך מחמת שמסתרת בראש הבריאה ורגליה יורדות מות^ד, ומוסתר שם כח א"ס אשר בה בעולם, לכן ניצוץ אלקי א"א להתייחד נפשו במקורו, מחמת קושי ההסתרה שבנה"א אשר לבוש בתוך לבוש נוגה. אך מחמת החרישה שמרפי ארעא, היינו פסד"ז ויוצר אור, נחרש ונרפה הנה"א מנרתקי הישות, ולכן אפשר להזדרע בבחי' יחוד אלקי הנעשה בשמע ישראל. כי הניצוץ אלקי נק' כח הצומח הפרטי, וכשנזרע הניצוץ אשר נק' כח הצומח הפרטי בתוך כח הצומח הכללי היינו יחוד הוי' אלקים, נעשה תיכף צמיחה, היינו בחי' והיו

עב. מועד קטן ב. ב. עג. ע"פ תולדות כו, יב. עד. משלי ה, ה. עה. ברכות ה, א.

לא תכללא במקורא ולא שתאבא בגופא דמלכא, ומואס בחייו. אף בחיים הכרחיים לבחי' תורה ועבודה ולקיום המין, אין רצונה בחיים ההם לגמרי, רק לדבקה במקורא. ולכן בחר ריקבון הג' הזה נאמר והיו הדברים האלה, היינו בחי' תומ"צ שהוא צמיחות ישועות, היינו בברכות מאה שערים, מחמת ששם גנוז פנימית רצונו וחכמתו האמיתי כמבו' במ"א וד"ל.

ב'ובכל' נפשך' שעוקר כל רצונו מהאי עלמא דפירודא זה ומכיסופין דיליה נעשה בבחי' מצרים דבר במקנה שלהם

ולבן כשאישי הישראלי אומר ובכל נפשך, ועוקר כל רצונו מהאי עלמא דפירודא זה ומכיסופין דיליה, ונותן כל חיצונות של הנפש לה' לבדו בתורה ובתפילה, הגם שפנימיות חיות ההכרחים שבק לו לעצמו לצורך עבודת אלקות, אך מחמת שמבטל עיקר כל רצונות הזרים, נעשה באת זה לעו"ז היינו בבחי' מצרים דבר במקנה שלהם. ולהבין זאת, צריך להבין מהו שם מקנה, כי כל הבהמות טהורים וטמאים כולם נק' בלשון מקנה. אך הנה בגשמיות יש חיות העצם וחיות הנקנה. חיות העצם נק' מה שא"א לאדם לחיות בלעדו, היינו לחם ומים, ובלעדם א"א לחיות. אך חיות הנקנה נק' מה שאפשר לחיות בלעדם ובלתם, רק נצרכים הם להיות בריווח ובהרחבה ולא יהיה חיות בדוחק ובצמצום, היינו בשר ויין, כמאמרז"ל עד דלא אכילנא בישרא דתורא לא צלילא דעתאי^ע, וחמרא

בלא התבוננות תומ"י חוזרת לסורה וד"ל. וזה נק' ריקבון הראשון אשר אצל משל הגרעין, שהעור לבד נרקב אבל הבשר קיים בשלימות. ואח"כ ובכל נפשך, נק' ריקבון השני שחשוב יותר במעלה. כי בכל נפשך הוא בחי' נפשי אויתך^ע, היינו שיש ג"כ תאוה ותשוקה להסתפח בנחלת ה', ומוסרת כל רצונותיה שיש לה בעלמא דפרודא, ועוקרת כל הנאות וכל כסופין זרים אשר לא לה' בהאי עלמא דפירודא. ולכן נק' זה ריקבון השני, אשר הבשר של הגרעין ג"כ נרקב. אך נקודת הזרע לא נרקבת כמשל הנ"ל, כך כביכול אמרו חז"ל על זה אפי' הוא נוטל את נפשך, היינו אף שעוקרת רצונה וכיסופה ממש מעלמא דפירודא כנ"ל, אעפ"כ מס"נ אמיתית אין לה עדיין. כמשל הזרע שלא נרקב, היינו שאינו מואס בחייו בבחי' ובכל מאודך. לכן נאמר אפי' נוטל את נפשך, היינו אם היה נוטל מי שנוטל את נפשו עבור יחוד ה' היה מוסרה לו, אבל למסור בעצמו וברצונו את פנימיות נפשו אינו נמצא כעת בכח בביטול, רק למסור ולעקור כל רצונות זרים אשר לא לה' המה, אבל להיות מואס בחייו ממש להיות בחי' כלתה נפשי^ע כלות הנפש לא נמצא בכח ביטולה לה'. אך בחי' ובכל מאודך נק' ריקבון הג', שנקודת הזרע נרקבת ג"כ שהוא עיקר תכלית ופנימית הגרעין. היינו, בבחי' ובכל מאודך הוא בחי' כלות הנפש ממש, שמוסרת ברצונה ובעצמותה את כל עשר כוחותיה ועיקר חיותה

קצב כ"ק אדמו"ר רבי אהרן מסטראשעלע | הגדה ש"פ - סוד קדושים החדש

נקנה, ממילא מבטל חיות הנקנה של בחי' מצרים ובחי' פרעה הכלליים ובנה"ב הפרטי וד"ל. ולכן הי' המכה הזאת ע"י הקב"ה, מחמת ששייך בכל נפשך לבחי' יחוד הנ"ל, מחמת שעוקר כל רצונותיו שיש לו בעלמא דפירודא ונשאר רק כל רצונותיו לה' לבדו כו' וד"ל.

מכת שחין נעשה ע"י משה ואהרן

ט) ומכת שחין הי' ע"י שניהם, ע"י משה ואהרן. שמכת שחין נעשה בפרעה ובמצרים מחמת שאיש הישראלי אומר ג"כ ובכל נפשך. כי נפש נק' מנוחה ועונג, מלשון שבת וינפשי^פ. כי באמת כשאדם מבטל כל רצונות זרים ועוקר אותם לגמרי, רק נשארו כל הרצונות לה' לבדו, נעשה תענוג גדול בתכלית הכוונה העליונה. ונעשה ג"כ תענוג בנפש האדם, בחי' וינפשי הנ"ל, כמאמר^פ כי אין מחסור ליראיו. הנה ידוע כי אין למעלה מעונג ואין למטה מנגע^פ, כי אותיות דדין כאותיות דדין. ולכן נעשה מעונג שבנפש אלקות בק"ש, נעשה נגע בנה"ב בפרט ובפרעה ובכל מצרים בכלל. וזהו מכת שחין אבעבועות פורח כו' פ^ו. ולכן היתה המכה הזאת ע"י משה, מחמת תענוג העליון נעשה המשכת תענוג בנפש אלקית למטה, וזה שייך לבחי' משה שהיה שושבין דמלכא, היינו המשכות גילוי אלקות בנפש האדם. אך מחמת שבכל נפשך כלול ב' הבחינות מהעלאה והמשכה ביחד, כי מה שמבטל ועוקר כל הרצונות

וריאחא פקחין ע"ט. גם בכלל חיות הנקנה צריך בהמות וגמלים וסוסים, אשר א"א לילך ברגליו, כמאמר^פ עבד לרוץ לפניו וסוס לרכוב עליו (וכדומה), כי אף בלתם חיות העצם הוא בדוחק ומצור ומצוק שיכול לחיות בלעדס. לכן נק' חיות הנקנה, היינו שהוא נקנה וטפל לחיות העצם, אף שבלעדס אפשר לחיות, אך נצרך חיות הנקנה בעזר לחיות העצם וד"ל. ולכן ג"כ כשאומר ובכל נפשך, מוסר כל הרצונות זרים וטפלים ועוקר אותם לגמרי, אך משאיר לעצמו חיות העצם לבדו, ממילא נעשה דבר במקנה מצרים, היינו בחיות הנקנה כנ"ל של בחי' מצרים הכללי ובנה"ב הפרטי, מחמת אמלאה החרבה כשזה קם זה נופל מיניה וביה אבא ליזל ביה נרגא. אך ממקנה ישראל לא מת אחד פ^א, היינו חיות הנקנה של בחי' ישראל לא מת אחד. הגם שאיש הישראלי מבטל ועוקר כל הרצונות של חיות הנקנה, אך נשארו כל הרצונות של חיות הנקנה השייכים לקדושה כנ"ל. כי מחמת בשרא דתורא ויין ישן נעשה הרחבה במוחו בתורה ובתפילה בהתרחבות גדול, כמאמר^פ ואתהלכה ברחבה, ומאמר הכתוב^פ ויגבה לבו בדרכי ה'. לכן לא מת ממקנה ישראל אחד. אך חיות הנקנה של או"ה ובחי' פרעה, הוא רק שייך לבחי' עלמא דפירודא, ואין בהם שום רשימה דקדושה. לכן כשאדם מבטל כל רצונו וחיותו ועוקר אותן ששייכין לבחי' חיות

עט. יומא עו, ב. פ. כתובות סז, ב. פא. וארא ט, ו. פב. תהלים קיט, מה. פג. דברי הימים ב יז, ו. פד. כי תשא לא, יז. פה. תהלים לד, י. פו. ספר יצירה פרק ב משנה ד. פז. וארא ט, י.

מחמת שהם בחי' ארציות נגדך. רק כלה נפשי, היינו לאתכללא במקורא דכלא ולאשתאבא בגופא דמלכא. ומחמת התבוננות זה נעשה למעלה סערה שמימית (בל"א הימל שטורם), ונעשה בפרעה ובכל מצרים מכת ברד. ואש מתלקחת בתוך הברד^ז, בחי' עושה שלום במרומיו, כי ברד בחי' מים עם האש ביחד נעשה שלום ביניהם^ח. מחמת היחוד הנעשה בנפש האלקית לאמיתו, לכן נתאחדו בחי' אש ומים. ולכן הי' המכה הזו ע"י משה דוקא, מחמת שבחי' ובכל מאורך שייך לבחי' המשכה מעילא לתתא, בחי' תורה, כי ובכל מאורך נמצא בחי' בעל כרחך אתה חי^ט כמבואר בתניא^י. לכן תיכף אח"כ נאמר והיו הדברים, היינו בחי' תורה. ולכן הי' ע"י משה, שהוא בחי' שושבין דמלכא וד"ל.

שלו נק' העלאה, והתענוג הנעשה בנפש נק' המשכה מעילא לתתא, לכן הי' מכת שחין ע"י שניהם דוקא, כמאמר פ"ח קחו לכם מלא חפניכם ויקחו את פיח הכבשן כו' וד"ל.

ב'ובכל מאורך נעשה בפרעה ובכל מצרים ב'ובכל מאורך ובנה"ב בפרט מכת ברד
 י) ואח"כ כשאישי הישראלי אומר ובכל מאורך, נעשה בפרעה ובכל מצרים בכלל ובנה"ב בפרט מכת ברד. כי מחמת שמוסר נפשו באחד ומואס בחייו ממש בבחי' כלות הנפש, כלה נפשי שארי ולבבי בבחי' מי לי בשמים פ"ט, כי שמים היינו אש ומים היינו אהבה ויראה, והיינו למעלה מאהוי"ר, היינו שאינו נחשב בעיניו אהוי"ר, רק בבחי' כלות הנפש. ועמך, היינו מה שנראה בחי' עמך, היינו בריאות כל העולמות מלאכים שרפים וחיות הקודש גלגלים צבא השמים, לא חפצתי בארץ,

רבי יוסי הגלילי אומר מנין אתה אומר

לו להיות אחרון. וגם, אם לא ידעו ר"א ור"ע הדרש של יד ואצבע, א"כ מנין להם לחלק שעל הים הי' מאתים או מאתים וחמשים. ואם ידע ר"א מדרש דאצבע ויד אשר לכן דרש שבמצרים לקו ארבעים ועל הים לקו מאתים, וכן ר"ע דרש שבמצרים לקו חמשים ועל הים חמשים ומאתים, א"כ הלא כבר דרשו הם מדרש זה ומה חידש

כ"ה האומר מעתה רבי יוסי אמרם
 רבי צד יוסי הגלילי אומר מנין אתה אומר כו' כמה לקו באצבע עשר מכות כו' ועל הים לקו חמשים מכות כו', רבי אליעזר אומר מנין כו', רבי עקיבא אומר מנין כו'. ולכאורה אינו מובן, הא רבי יוסי חבר לר"ע ור"ע קשיש מיני צ"ה, ור"ע תלמיד ר"א כידוע צ"ו, ואיך מקדים מאמר רבי יוסי לכולם, שהי'

פח. שם, ח-ט. פט. תהלים עג, כה-כו. צ. וארא ט, כד. צא. ילקוט שמעוני עה"פ. שיר השירים רבה ספ"ג. צב. אבות פרק ד משנה כב. צג. פרק נ. צד. בכ"מ הוגה ע"פ כת"י. צה. תוספות עבודה זרה מה, א ד"ה אמר. צו. סנהדרין סח, א.